

Adviesnota raad – openbaar

Onderwerp	Beleidsnotitie verruimende mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken binnen het beschermde stadsgezicht van Doesburg
Zaakdossier	Z/20/008352 - D/21/050922
Portefeuillehouder	Wethouder P.J. Bollen
Raadsprogramma	3. Wonen, werken en recreëren in Doesburg
Datum collegebesluit	22 juli 2021

Opsteller	Jurgen Bloemendal	E-mail	jurgen.bloemendal@doesburg.nl
Team	Wonen, Ondernemen & Recreëren	Telefoonnr.	(0313) 48 13 87

Voorstel

Inhoudelijk beslispunt

1. De “Beleidsnotitie verruimende mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken binnen het beschermde stadsgezicht van Doesburg” vast te stellen;
2. De “Verordening op de heffing en de invordering van leges 2021” in te trekken;
3. De “Verordening op de heffing en de invordering van leges 2021 gemeente Doesburg” vast te stellen.

Financieel beslispunt

N.v.t.

Procedureel beslispunt

N.v.t.

Juridische grondslag

Artikel 12, lid 1, en artikel 12a, lid 1, Woningwet

Artikel 132, lid 6, Grondwet en artikel 229, lid 1b, Gemeentewet

Inleiding

Gemeente Doesburg heeft de ambitie uitgesproken om in 2050 energieneutraal te zijn. Om deze ambitie te behalen is de Routekaart Doesburg Energieneutraal vastgesteld met een uitvoeringsprogramma voor de jaren 2020 t/m 2022. Een project dat in dit uitvoeringsprogramma benoemd staat is het uitvoeren van een verkenning naar de mogelijkheden voor verruiming van de bestaande beleidskaders ter stimulering van verduurzaming van monumenten en/of beschermde panden. Begin vorig jaar hebben wij u schriftelijk toegezegd onderzoek uit te voeren naar verruimende mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen in het beschermde stadsgezicht en bij monumenten.

In december vorig jaar bent u geïnformeerd over de stand van zaken van deze beleidsnotitie en het feit dat de oplevering hiervan vertraging heeft opgelopen. De reden hiervoor had grotendeels te maken met de (on)mogelijkheden van communicatie hierover vanwege de coronamaatregelen. Aangegeven is dat onze voorkeur én het advies vanuit de Adviescommissie Cultuurhistorie is om de bewoners en pandeigenaren actief te betrekken in de vorm van een fysieke (inloop)bijeenkomst. Gelet op de ontwikkelingen en het toekomstperspectief omtrent de coronamaatregelen begin dit jaar, is uiteindelijk gekozen om de bewoners en pandeigenaren op een andere manier te benaderen om verdere vertraging te voorkomen.

Daarom is begin dit jaar een digitale enquête uitgezet over het plaatsen van zonnepanelen op daken binnen het beschermde stadsgezicht. Op verzoek kon deze ook analoog met een retourenveloppe toegestuurd worden. Alle pandeigenaren van de binnenstad zijn hierover per brief geïnformeerd en ook is er een publicatie in de Regiobode, onze gemeentelijke website en op social media gestaan.

Totaal is de enquête door 277 personen ingevuld. Het doel was om input, meningen, ideeën, uitgangs- en aandachtspunten op te halen voor het opstellen van eventueel nieuw beleid. Gebleken is dat er ruime behoefte is aan het plaatsen van zonnepanelen en/of -collectoren op daken binnen het beschermde stadsgezicht van Doesburg. Op zowel monumenten als niet-monumenten. Het merendeel wordt daarin huidig belemmerd in de mogelijkheden, omdat de zonnepanelen en -collectoren niet zichtbaar mogen zijn vanuit de openbare ruimte.

Ook vindt het merendeel van de respondenten dat zonnepanelen binnen het beschermde stadsgezicht niet per definitie als storend wordt ervaren. Wel wordt geconcludeerd dat (in volgorde van meest genoemd):

- 1) de locatie (zichtbaarheid, vanuit de openbare ruimte);
- 2) het materiaal (eenzelfde soort/type, kleurafstemming, reflectie/weerspiegeling), en;
- 3) de uitvoering (legpatroon/hellingshoek/positionering op het dakvlak);

als belangrijk wordt ervaren om de bepalen of het wel of niet storend is.

Ruim de helft van de respondenten geeft aan het goed te vinden dat hiervoor een vergunningplicht geldt in de binnenstad. Zij vinden een zorgvuldige afweging tussen de belangen van de energietransitie in relatie tot de cultuurhistorische waarden van belang. Men vindt niet dat er onderscheidt gemaakt moet worden tussen verschillende locaties/straten in de binnenstad.

Wel wordt aangegeven dat de toetsing op een andere wijze kan plaats vinden dan op de huidige wijze met uitgebreide bouwtechnische tekeningen. Ook is aangegeven dat het huidige bedrag aan legeskosten voor een vergunning niet in verhouding staat met wat men redelijk vindt. Gemiddeld genomen wordt de helft van de huidige leges als redelijk bevonden.

Naar aanleiding van de resultaten van de enquête is in samenwerking met het Gelders Genootschap verruimend welstandsbeleid opgesteld. Bij het opstellen van deze notitie vormden de beschermde waarden van het Rijks beschermde stadsgezicht en de ambities van onze “Nota Ruimtelijke Kwaliteit Doesburg 2017” het vertrekpunt. Bekeken is in hoeverre deze ambities en waarden in het geding zijn bij de plaatsing van zonnepanelen op daken. Daaruit valt af te leiden, welke dakvlakken meer of minder relevant zijn voor het beschermde stadsgezicht. Er wordt criteria benoemd waarbij onderscheid kan worden gemaakt tussen dakvlakken die de kernwaarden raken en overige dakvlakken. Ook is onderzocht welke aspecten een rol spelen bij plaatsing van zonnepanelen op monumenten in Doesburg en actualiseren op grond daarvan de welstandscriteria voor het plaatsen van zonnepanelen op monumenten. Met de notitie is aansluiting gezocht bij het onlangs gepresenteerde nieuwe beleid op dit vlak van de Rijksdienst voor Cultuurhistorie en Erfgoed (RCE).

Met deze notitie wordt de huidige welstandscriteria voor het plaatsen van zonnepanelen in de historische binnenstad en bij monumenten geactualiseerd. De notitie wordt een nadere uitwerking van de “Nota Ruimtelijke Kwaliteit Doesburg 2017” en zal bij de beoordeling van (bouw)plannen als toetsingskader worden gehanteerd.

Voorgesteld wordt om het verruimende beleid voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken binnen het beschermde stadsgezicht van Doesburg vast te stellen, waarin de indieningsvereisten voor een aanvraag omgevingsvergunning zijn geconformeerd, en de legeskosten hiervoor te halveren.

Doel / meetbaar effect

Het stimuleren van verduurzaming van (monumentale) panden binnen het beschermde stadsgezicht van Doesburg door middel van zonnepanelen en -collectoren op daken, zonder een onevenredige afbreuk te doen aan de beschermde waarden hiervan.

Argumenten

1.1. De notitie is conform de Routekaart Doesburg Energieneutraal.

Gemeente Doesburg heeft de ambitie uitgesproken om in 2050 energieneutraal te zijn. Om deze ambitie te behalen is in 2017 de Routekaart Doesburg Energieneutraal vastgesteld met een uitvoeringsprogramma voor de jaren 2020 t/m 2022. Een project dat in dit uitvoeringsprogramma benoemd staat is het uitvoeren van een verkenning naar de mogelijkheden voor verruiming van de bestaande beleidskaders ter stimulering van verduurzaming van monumenten en/of beschermde panden.

De beleidsnotitie verruimende mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken binnen het beschermde stadsgezicht is daarmee conform de het uitvoeringsprogramma

voor de jaren 2020 t/m 2022 van de Routekaart Doesburg Energieneutraal en is in lijn met de duurzaamheidsambities van Doesburg.

1.2. Er is ruime draagvlak voor het vaststellen van verruimend beleid.

Uit de enquête is gebleken dat 111 personen voornemens zijn om zonnepanelen te plaatsen, waarvan 42 monumenteneigenaren en 52 niet-monumenteneigenaren in de binnenstad. De meeste respondenten geven daarbij aan huidige belemmerd te worden door de bestaande beleidsregels. Het merendeel vindt dat een vergunningplicht in de binnenstad goed is, waarbij aandacht wordt gevraagd voor een zorgvuldige beoordeling voor de locatie, materieel en uitvoering van de zonnepanelen en -collectoren. Deze aspecten zijn opgenomen in de beleidsnotitie. Ook zijn de indieningsvereisten voor een aanvraag omgevingsvergunning geconformeerd, welke zijn afgestemd op de hiervoor genoemde aspecten zodat deze zorgvuldig beoordeeld kunnen worden.

1.3. De beleidsnotitie is positief geadviseerd door de AC

De beleidsnotitie is ter beoordeling om advies voorgelegd aan de Adviescommissie Cultuurhistorie van Doesburg. Zij heeft positief adviseert over de beleidsnotitie en maakt enkele op- en aanmerkingen. Deze zijn verwerkt in voorliggend stuk. De aanpassingen betreffen voornamelijk tekstuele aanpassingen en zinsopbouwen. Ook is geadviseerd om het beleid na 2 jaar te evalueren. Dit wordt meegenomen. In welke vorm dat plaats vindt, wordt te zijner tijd bekeken.

Naar aanleiding van het advies van de AC is tevens besloten om, naast de beleidsnotitie, een infographic op te laten stellen, zodat door initiatiefnemers in één oogopslag duidelijk wordt wat de wijzigingen behelzen. De beleidsnotitie zelf dient daarmee als naslagwerk voor eventuele geïnteresseerden. De opdracht voor het opstellen van deze infographic is verstrekt, zodat deze na vaststelling van de beleidsnotitie gepubliceerd kan worden.

1.4. De RCE heeft ingestemd met de beleidsnotitie.

De beleidsnotitie is tevens ter beoordeling voorgelegd aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Geconcludeerd is dat het stuk aansluit op haar eigen (recent gewijzigde) advieslijn met betrekking tot het plaatsen van zonnepanelen op monumenten. Zij hebben derhalve ingestemd met voorliggend stuk.

In overweging wordt meegegeven om (gelet op de relatief kleine binnenstad van Doesburg) van het gehele dakenplan met daarop voor ieder dak aangegeven wat wel of niet kan met betrekking tot het plaatsen van zonnepanelen. Hiermee ontstaat voor eenieder aan de voorzijde duidelijkheid en komt de maatwerkbeoordeling per plan in de vergunningprocedure te vervallen. Echter, gelet op de huidige mogelijkheid tot het organiseren van een informeel vooroverleg, ziet het college hiertoe geen noodzaak. Verder wordt aandacht gevraagd voor het collectief opwekken van zonne-energie elders dan de binnenstad.

2.1. De legeskosten staan niet in verhouding met wat men redelijk vindt.

In de enquête is ruimschoots aangegeven dat het huidige bedrag aan legeskosten voor een vergunning niet in verhouding staat met wat men redelijk vindt. Gemiddeld genomen wordt de helft van de huidige leges als redelijk bevonden. Om die reden is onderzocht wat de mogelijkheden zijn

om de kosten voor initiatiefnemers te verlagen. Naast de conformering van indieningsvereisten, is ook gekeken naar een aanpassing van de legesverordening. Huidig betaalt men gemiddeld zo'n 320-460 euro aan leges. Als sprake is van een rijksmonument zo'n 600-750 euro. Uit de enquête blijkt dat gemiddeld een bedrag van 187 euro als redelijk wordt bevonden. Indien de reacties met 0 en 1000 (laagste en hoogste invuloptie) hieruit worden gefilterd, bedraagt het gemiddelde circa 240 euro. Om tegemoet te komen aan dit signaal dient de legesverordening gewijzigd te worden.

3.1. De legesverordening dient naar aanleiding van de enquête geactualiseerd te worden.

Voorgesteld wordt om in de legesverordening een artikel toe te voegen, waarmee voor een 'project voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken' slechts 50% van de leges worden geheven. Omdat dergelijke omgevingsvergunning relatief simpele vergunningen zijn, blijven we hiermee kostendekkend en tegelijkertijd wordt tegemoetgekomen aan de duurzaamheidsdoelstellingen door het verlagen van de drempel voor het aanvragen van een omgevingsvergunning en het verhogen van de rendabiliteit van de panelen. Om dit artikel in de legesverordening op te nemen dient deze door de gemeenteraad te worden vastgesteld.

Opgemerkt wordt dat deze wijziging een geringe invloed heeft op de gemeentelijke begroting. Deze legesinkomsten zijn procentueel verwaarloosbaar ten opzichte van het totaal, omdat deze grotendeels bestaat uit nieuwbouwprojecten. Omdat de verwachting is dat, na verstelling van de verruimende beleidsnotitie, er juist meerdere aanvragen worden ingediend, zullen de legesinkomsten eerder toenemen dan afnemen.

Kanttekeningen

1.1. De voorgestelde wijzigingen komen voor sommigen als te laat.

Met de voorgestelde wijzigingen worden meer mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken binnen het beschermde stadsgezicht en monumenten mogelijk gemaakt. Ook worden de kosten voor initiatiefnemers aanzienlijk gereduceerd door het conformeren van de indieningsvereisten en het halveren van de legeskosten. Dit betekent dat initiatiefnemers, wiens recent een vergunning hebben getracht te krijgen, hogere (en bij weigering mogelijk onnodige kosten) hebben gemaakt. Desondanks is dit wel het moment om alle wijzigingen in één keer door te voeren.

1.2. Er wordt geen flitsvergunning ingevoerd.

Eerder bent u geïnformeerd dat onderzocht wordt of een zogenoemde 'flitsvergunning' mogelijk is. Gebleken is dat een 'flitsvergunning' weinig meerwaarde biedt ten opzichte van onze huidige werkwijze. Dit heeft voornamelijk betrekking op het proces, waarin huidig reeds de mogelijkheid bestaat om kosteloos informeel een plan ter beoordeling omhaalbaarheid voor te leggen. Ook is de huidige doorlooptijd van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken relatief kort.

Om die reden is onderzocht op welke wijze een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor initiatiefnemers wél vereenvoudigd kan worden. In lijn met de uitkomsten van de enquête zijn daarom de indieningsvereisten voor het aanvragen van zo'n vergunning geconformeerd, welke staat opgenomen in de beleidsnotitie. Uitgangspunt hierbij is dat de impact van de plaatsing van zonnepanelen en/of -collectoren inzichtelijk wordt gemaakt door de zichtbaarheid vanaf het

openbaar gebied inzichtelijk te maken. Dit kan door middel van bijvoorbeeld een fotomontage. En door het aanleveren van een legplan (welke normaliter standaard door een leverancier opgesteld wordt) worden de productspecificaties inzichtelijk gemaakt. Hierdoor hoeven geen hoge kosten gemaakt te worden aan bouwkundige tekenwerk en kan men 'sneller' een vergunning aanvragen.

Financiën

De wijziging van de legesverordening heeft nagenoeg geen invloed op de legesinkomsten. Er wordt met dit voorstel eerder een toename als afname aan legeskosten verwacht.

De beleidsnotitie en infographic worden gefinancierd uit het budget dat gekoppeld is aan het meerjaren uitvoeringsprogramma van de Routekaart Doesburg Energieneutraal.

Uitvoering

Planning

30 september 2021 besluitvorming gemeenteraad

Communicatie

13 oktober 2021 publicatie vaststelling beleidsnotitie in de Regiobode, gemeentelijke website en social media, inclusief publicatie infographic

14 oktober 2021 publicatie gemeenteblad en fysiek exemplaar ter inzage op het stadhuis

Evaluatie

Over 2 jaar.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Beleidsnotitie verruimende mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen en -collectoren op daken binnen het beschermde stadsgezicht van Doesburg
- Bijlage 2: Verordening op de heffing en de invordering van leges 2021 gemeente Doesburg